

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษานวนิยายควบคู่ไปกับประวัติของเชื่อง ฑู เอื่อง ผู้วิจัยพบว่า ผลกระทบจากสงครามและการเมืองต่อบุคคลและสถาบันครอบครัวที่ปรากฏในนวนิยาย เป็นผลจากการที่เธอได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเวียดนามทั้งช่วงก่อนสงครามและหลังเกิดสงคราม อีกทั้งเธอยังมีส่วนร่วมในเหตุการณ์สงครามเวียดนาม ในฐานะอาสาสมัครที่ถูกส่งตัวไปช่วยกิจการของกองทัพตามสถานที่ต่างๆ ในเวียดนาม และในฐานะของชาวเวียดนามคนหนึ่งซึ่งเคยผ่านประสบการณ์อันโหดร้ายของสงครามมา นวนิยายของเธอจึงเป็นผลงานสร้างสรรค์อันเกิดจากการที่เธอมีโอกาสรับรู้ความเจ็บปวดของเพื่อนร่วมชาติ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสงครามและการปกครองในระบบสังคมนิยม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งร่างกายและจิตใจ เนื้อหาของนวนิยายแสดงเรื่องราวชีวิตของผู้คนที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมาน ทั้งในยามสงครามและหลังเกิดสงคราม เพื่อให้ผู้อ่านโดยเฉพาะเพื่อนร่วมชาติได้ตระหนักถึงหายนะและความสูญเสียที่เกิดจากสงครามและการเมือง นอกจากนี้ยังเรียกร้องให้ผู้อ่านตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพในการแสวงหาความรักและการใช้ชีวิตบนพื้นฐานของประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน

ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดหลักที่ปรากฏในนวนิยายของเชื่อง ฑู เอื่อง แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ผลกระทบของสงครามที่มีต่อสถาบันครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสูญเสียในระดับบุคคลและระดับครอบครัว การสูญเสียในระดับบุคคล เป็นการสูญเสียความสามารถในการมองเห็นคุณค่าและความหมายของชีวิต เหลือเพียงจิตใจที่มีแต่ความรู้สึกโดดเดี่ยว ลึกลับ ส่วนการสูญเสียในระดับครอบครัว คือ การเห็นคนที่รักในครอบครัวต้องจากไปด้วยน้ำมือของสงคราม ซึ่งถือว่าเป็นความสูญเสียที่ไม่อาจประเมินค่าได้ และการขัดแย้งทางความคิดของสมาชิกในครอบครัว ระหว่างผู้ที่สนับสนุนการทำสงครามและผู้ที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

นอกจากนี้ เชื่อง ฑู เอื่อง ยังประณามการทำสงครามว่าเป็นเรื่องที่ไร้สาระ และทำให้เวลาอันมีค่าสูญไปกับการทำสงคราม อีกทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกโหยหาช่วงเวลาแห่งความสุขที่ได้อยู่กับครอบครัว คนรัก หรือเพื่อนสนิท นอกจากนี้นวนิยายของเชื่อง ฑู เอื่อง ยังแสดงให้เห็นถึงโศกนาฏกรรมและความตกต่ำของมนุษย์ในภาวะสงคราม อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าสงคราม คือ ภาวะวิกฤติของมนุษย์ เพราะทำให้คนสามารถจับอาวุธขึ้นมาประหัตประหารกันอย่างเลือดเย็น

นอกจากนี้ เชื่อง ฑู เฮือง ยังได้วิพากษ์วิจารณ์นโยบายสังคมนิยมซึ่งพรรคใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกระดมชาวเวียดนามให้ร่วมทำสงคราม โดยเธอได้ประณามอย่างรุนแรงว่าเป็นแนวคิดที่แสดงออกถึงความไร้มนุษยธรรม เนื่องจากลัทธิสังคมนิยมมุ่งเน้นให้คนเสียสละตนเองเพื่อส่วนรวม โดยไม่ให้อารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลเหนือการเสียสละอันยิ่งใหญ่ นอกจากนี้ เชื่อง ฑู เฮือง ยังได้ประณามชาวเวียดนามที่เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว และยังสนับสนุนการทำสงครามโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมและความถูกต้อง

อีกทั้งยังวิพากษ์วิจารณ์ เสียดสีการทำงานของเจ้าหน้าที่พรรคและนายทหารที่ใช้อำนาจในทางมิชอบกับคนธรรมดาที่ไร้ทางสู้ และยังใช้นโยบายทางการเมืองเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อประชาชนให้ปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนต้องการ เพื่อผลประโยชน์ ชื่อเสียง และหน้าที่การงาน นอกจากนี้ พรรคยังให้สิทธิอำนาจอย่างไม่เท่าเทียมกัน โดยเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่พรรคสามารถเอารัดเอาเปรียบประชาชน และในภาวะสงครามการเกณฑ์ทหารยังหมายถึงการถูกบังคับให้เอาชีวิตไปเสี่ยงกับความตายโดยไม่รู้ว่าจะมีโอกาสรอดกลับมาหรือไม่

ในด้านผลกระทบจากการเมืองที่มีต่อสถาบันครอบครัว เป็นผลที่สืบเนื่องจากนโยบายสังคมนิยมตั้งแต่ในช่วงสงคราม การกำหนดนโยบายทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้เข้ามามีบทบาทแทรกแซง ควบคุมวิถีชีวิตของประชาชนในทุกๆ ด้าน เช่น การจัดตั้งองค์กรสำคัญต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมของระบอบสังคมนิยมให้แก่ประชาชน หรือการออกกฎหมายที่กำหนดบทบาทและการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัวเพื่อทำลายความเชื่อในลัทธิขงจื้อ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการแต่งงานและครอบครัวที่ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปี 1960 ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ การสร้างความสุข เสรีภาพและความเสมอภาคระหว่างชายหญิง กับความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในครอบครัว แต่ในนวนิยายของ เชื่อง ฑู เฮือง ได้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างหลักการและการปฏิบัติ กล่าวคือ ในด้านหลักการมีการออกกฎหมายและการรณรงค์รูปแบบต่างๆ เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงาน การมีบุตร หรือสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินของสมาชิกครอบครัว แต่ในทางปฏิบัติกลับนำระบบสังคมนิยมมาตัดสินคุณค่าของคนด้วยทฤษฎีชนชั้น ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ซึ่งถ้าหากพิจารณาให้ดีก็จะเห็นว่าไม่ได้มีความแตกต่างหรือความเปลี่ยนแปลงใดๆ ไปจากอดีตที่ชาวเวียดนามเคยปกครองคนด้วยการแบ่งแยกคนออกเป็นชนชั้นต่างๆ ตามแนวคิดขงจื้อ จึงอาจกล่าวได้ว่าความ

พยายามของพรรคในการสร้างสังคมในอุดมคติ เป็นแค่เพียงความสำเร็จในหลักการแต่เป็นความล้มเหลวในทางปฏิบัติ และผลกระทบที่เกิดกับครอบครัวชาวเวียดนามก็เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบและแนวทางการปฏิบัติ แต่ผลที่ครอบครัวได้รับไม่แตกต่างไปจากอดีตมากนัก

นอกจากนี้เรื่อง ทู เอื่องยังวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐซึ่งใช้อำนาจเข้าไปแทรกแซงการแสดงความคิดเห็นของสื่อต่างๆ เช่น วรรณกรรม หนังสือพิมพ์ หรือศิลปะ เป็นต้น อีกทั้งเธอยังประณามว่าพรรคเป็นพวกทรยศ หลอกหลวงคนรุ่นเดียวกับพรรค ซึ่งคนเหล่านี้ได้เคยช่วยให้พรรคได้รับชัยชนะในสงครามเวียดนามและประสบความสำเร็จในการสร้างชาติภายใต้ระบอบสังคมนิยมมาแล้ว แต่พรรคกลับทอดทิ้งคนเหล่านั้น เพราะไม่มีประโยชน์กับพรรคอีกต่อไป

นอกจากนี้ในนวนิยายของเธอ ยังกล่าวถึงนโยบายการปฏิรูปที่ดินในช่วงปี 1954 - 1957 ไปจนถึงการปฏิรูปเศรษฐกิจ (โต๋ย เม้ย) ในปี 1986 ที่สะท้อนภาพสังคมในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและภาพการดิ้นรนต่อสู้ของประชาชนเพื่อความอยู่รอดของตนและครอบครัว จึงอาจกล่าวได้ว่าผลกระทบจากสงครามและการเมืองที่ปรากฏในนวนิยายของเชื่อง ทู เอื่อง แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวในด้านการเมืองและการปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เพราะได้ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนจนเกิดการต่อต้าน เนื่องจากทนการกดขี่ของพรรคไม่ไหว

นวนิยายของเชื่อง ทู เอื่องยังแสดงให้เห็นถึงค่านิยม จารีตประเพณีและความเชื่อของชาวเวียดนามซึ่งมีความผูกพันแนบแน่นกับลัทธิขงจื้อ โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของคนในครอบครัวและความแตกต่างทางเพศ กล่าวคือ ในครอบครัวชาวเวียดนามจะให้ผู้ชายมีบทบาทและมีหน้าที่สำคัญในฐานะผู้สืบเชื้อสายของตระกูลและเป็นผู้นำของครอบครัว อีกทั้งยังเป็นผู้สืบทอดประเพณีบูชาบรรพบุรุษให้คงอยู่ต่อไป ส่วนผู้หญิงจะมีบทบาทและหน้าที่รองลงมา โดยจะเป็นผู้ดูแลกิจการต่างๆ ภายในบ้านให้มีความสงบเรียบร้อย แม้ว่าเชื่อง ทู เอื่องจะไม่เห็นด้วยกับค่านิยมดังกล่าว และเรียกร้องให้เกิดสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง แต่เธอก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าความเชื่อและความศรัทธาในลัทธิขงจื้อจะยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคม

จากการวิเคราะห์ที่ผ่านสามารถสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะครอบครัวชาวเวียดนามจะได้รับผลกระทบจากสงครามและนโยบายการเมือง แต่สิ่งเหล่านี้ไม่อาจทำลายสถาบันครอบครัวให้ล่มสลายได้ แม้ว่าวิถีชีวิตและค่านิยมบางส่วนอาจเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์และสภาพสังคม แต่ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวก็ยังคงอยู่ และจะยังคงเป็นรากฐานสำคัญของสังคมต่อไป แม้ว่าจะอยู่ภายใต้การปกครองของระบอบสังคมนิยมก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

วรรณกรรมเวียดนามที่มีเนื้อหาเดียวกันกับนวนิยายของ เซื่อง ทู เฮื่อง ยังสามารถนำมาเชื่อมโยงเข้ากับ ผลกระทบของสงครามและการเมือง ในนวนิยายของ เซื่อง ทู เฮื่อง เพื่อให้เห็นผลของสงครามและนโยบายทางการเมืองที่มีต่อสถาบันครอบครัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น